

Årsberetning 2025

Studievalg Danmark

INDHOLD

- 3 DIREKTØRENS FORORD**
- 4 STUDIEVALG DANMARK**
- 5 HVAD SIGER ELEVERNE SELV?**
- 8 FÆLLESSKABET GØR FORSKELLEN**
- 10 VEJLEDNINGEN IND I HVERDAGEN PÅ EPX**
- 12 NÅR UDDANNELSE KRÆVER MERE END MOD**
- 13 INDSIGT OG SAMARBEJDE STYRKER VEJLEDNING**

Studievalg Danmark

Studievalg Danmark er en national vejledningsinstitution med syv regionale vejledningscentre og et sekretariat. Vi er forankret i Uddannelses- og Forskningsministeriet og blev oprettet 1. august 2018. Der er ca. 80 ansatte, hvoraf langt størstedelen er studie- og karrierevejledere.

Alle vejledere i Studievalg Danmark har eller er i gang med en uddannelse til studie- og karrierevejleder. De har en solid viden om uddannelsesmuligheder, rammer og optagelseskraav. Vejlederen anvender samtaleteknikker, didaktiske greb og vejledningsmetoder individuelt og gruppevis, for at hjælpe de unge med deres valgprocesser og være en sparringspartner.

Årsberetning

Studievalg Danmark udgiver hvert år en beretning, der giver indblik i årets aktiviteter. Årsberetningen fortæller overordnet om vores studievejledning og indeholder eksempler på initiativer og tal fra vores løbende registrering af vejledning. De afbildede personer er ikke afsendere af de ledsagende citater.

Udgivet af Studievalg Danmark

Amfipladsen 6, 1. sal
5000 Odense C
Tel.: 3333 2000
studievalg@studievalg.dk
www.studievalg.dk

Publikationen kan hentes på studievalg.dk

HVAD SKER DER, NÅR CHATTEN BLIVER DIN PERSONLIGE UDDANNELSESVEJLEDER?

Det spørgsmål fylder for os i Studievalg, og vi har ikke svaret endnu. AI er for alvor blevet en del af hverdagen i skolen, på jobbet og derhjemme. Ikke bare som et værktøj, der gør opgaver nemmere og hurtigere klaret, men som en altid tilgængelig sparringspartner, også til det personlige og relationelle.

Mange unge bruger allerede AI, når de undersøger uddannelser, jobmuligheder og fremtidsudsigter. Derfor er vi som professionelle studie- og karrierevejledere og organisation naturligvis i gang med at undersøge, hvordan vi forholder os til og anvender AI, og hvilken betydning det har for vejledningens rolle.

Vi møder unge, der kommer til os for at faktatjekke AI-genererede svar – svar, der både kan være rigtige eller dybt problematisk misvisende. De spørger også, om specifikke uddannelser er fremtidssikrede, eller om der er en kortere udløbsdato; kan det overhovedet svare sig at tage den her uddannelse? Og så er der alle dem, der ikke kommer til os, fordi de tager AI's svar for gode varer.

Noget særligt er på spil, når AI bruges til noget så personligt og betydningsfuldt som uddannelses- og karrierevalg. Vi ser allerede en stigende tvivl blandt unge og flere, der tager sabbatår – og den tendens bliver måske endnu mere udtalt, i takt med at fremtiden bliver sværere at forudsige. Det er ikke et argument for at undvige AI. Det er tværtimod et argument for, at vi skal hjælpe unge med at bruge det kritisk, reflekteret og kreativt.

Det har vi heldigvis et stærkt udgangspunkt for at gøre. Først og fremmest fordi vi allerede møder alle gymnasieelever på tværs af landet. Vi er der, hvor de er, og vi træner allerede dømmekraft, perspektivskifte og håndtering af tvivl – alle vigtige kompetencer i mødet med AI.

I årsberetningen kan du læse mere om de områder af vores vejledningsindsats, som vi har haft særligt fokus på at styrke i 2025. Det er netop vores nysgerrighed på de unges hverdag og perspektiver, der gør os godt rustet til den næste store opgave; vejlederrollen i bevægelse i en mere uforudsigelig fremtid med store uddannelsesreformer, AI, klimaforandringer og nye geopolitiske vilkår.

God læselyst!

STUDIEVALG DANMARK

SÅDAN ARBEJDER VI

Vi arbejder hver dag for, at de unge, uanset baggrund og interesser, har lige muligheder for at træffe gode uddannelses- og karrierevalg, både nu på sigt. Derfor følger vi eleverne gennem hele deres ungdomsuddannelse og står fortsat til rådighed, når den sidste eksamen er i hus. Vores vejledning er altid uvildig og institutionsuafhængig, så den enkelte får støtte til trygt at udforske sine muligheder, afklare sine ambitioner og finde modet til at træffe sine egne valg.

Kollektiv vejledning

Når eleverne samles til kollektiv vejledning i klasserne, faciliterer vi et rum, hvor refleksion og dialog omkring studievalg og karriere får plads; hvor eleverne trygt kan dele erfaringer, erkendelser og fremtidsplaner; hvor horisonter i fællesskab bliver udvidet og tvivl inviteret med som en naturlig og ufarlig del af uddannelsesvalget.

Individuelle samtaler

Alle elever har mulighed for at booke tid til en individuel vejledningssamtale. Her kan de tage alt fra tvivl, afdækning af muligheder til konkrete spørgsmål om uddannelse, optagelse og regler op.

Vejledning efter gymnasiet

Vi står også til rådighed, efter de unge har fået studenterhuen på. Uanset om de er i gang med et sabbatår, ønsker at skifte uddannelse eller senere i livet overvejer nye veje, kan de fortsat få individuel vejledning hos os. Derudover tilbyder vi webinarer om aktuelle og efterspurgte emner, såsom kvote 2-optagelse og mulighederne for at studere i udlandet.

En særlig håndsækning i sabbatårene

Når først de unge er færdige på gymnasiet, møder vi dem ikke længere fysisk som en naturlig del af deres hverdag. Derfor er vi på de sociale medier, hvor vi informerer om vores tilbud og vigtige frister m.m.. Det gør vi også på vores podcast-kanal, som de kan lytte til, når de har brug for inspiration.

Kollektive vejledninger

6.880

216.843
deltagere

Individuelle vejledninger

21.798
på ungdomsuddannelser

13.507
efter ungdomsuddannelse

96 %
vil anbefale andre en
samtale med Studievalg*

Så mange har vi nået via vores sociale medier og podcast

903.725
visninger på Facebook

218.355
visninger på Instagram

7.505
visninger på YouTube

3.158
har lyttet til vores podcast

*Ja tak til en snak, foråret 2024, Studievalg Danmark <https://studievalg.dk/media/px1ddmss/individuel-vejledning.pdf>

HVAD SIGER ELEVERNE SELV?

Studerterundersøgelsen gennemføres hvert år i løbet af afgangselevernes sidste måneder i gymnasiet - og den er et spejl af i dag og en pil mod fremtiden. Tilsammen tegner den et billede af, hvordan de unge ser deres muligheder og drømme. Hvert år glæder vi os til at dykke ned i resultaterne, fordi det er essentielt for os at vide, hvad der rører sig hos de unge, så vi kan tilbyde relevant og aktuel vejledning. I år ser vi nogle nye tendenser:

24.465 afgangselever

i gymnasiet (STX, HF, HTX og HHX) har deltaget i Studenterundersøgelsen 2025.

Flere sabbatår

De fleste elever har planer om at holde sabbatår og planlægger at holde flere sabbatår end tidligere. Blandt dem, der planlægger at holde sabbatår, er det 63 %, der planlægger 2 år eller mere.

"Fri, fri, fri, ferie, fri og så en uddannelse i fremtiden."

Deltager i Studenterundersøgelsen 2025

Sabbatår er blevet en udbredt norm blandt de unge. Det betyder, at når vi ser de unge i gymnasiet, er størstedelen ikke klar til et uddannelsesvalg.

Derfor er det positivt, at vi flere gange om året kan række direkte ud til over 35.000 unge, der har tilmeldt sig vores nyhedssms via studenterundersøgelsen. I nyhedssms'en

holder vi de unge orienteret om vigtige datoer, frister, inspiration og anden brugbar information til uddannelsesvalg.

Uddannelsesvalg er også jobvalg

Selvom mange elever planlægger sabbatår, er der stadigvæk 13 %, der planlægger at gå direkte videre og begynde på en erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse efter gymnasiet.

"Jeg har en idé om, hvad jeg vil, men er i tvivl, om jeg er fagligt dygtig nok."

Deltager i Studenterundersøgelsen 2025

74 % af dem, der planlægger sabbatår, forventer at starte på en uddannelse efterfølgende. De har med andre ord fortsat blikket rettet mod en uddannelse.

I år ser vi for første gang, at topscoren blandt vigtige parametre for valg af uddannelse er et spændende job. Hvor det i de tidligere år har været den faglige interesse, der har fået førstepladsen.

Stigende tvivl

Andelen af elever, der er i tvivl om, hvilket område de vil uddanne sig inden for, er stigende. I årets undersøgelse drejer det sig om 36 %, hvor det sidste år var 22 %. Så selvom der er mange muligheder, bliver tvivlen ikke mindre - tværtimod.

Næsten hver tredje kvinde er bekymret over, at de slet ikke ved, hvad de vil efter sabbatår. For mænd gælder det kun 12 %. Der er derfor en tendens til, at kvinder oftere bekymrer sig over deres tvivl. Måske det er en af årsagerne til, at vi ser flere kvinder i vejledningen.

"Jeg tror ikke, at jeg ikke bliver glad, men det er nok ikke så perfekt, som jeg kunne forestille mig."

Deltager i Studenterundersøgelsen 2025

Studenterundersøgelsen 2025

Vi bruger resultaterne fra studenterundersøgelsen til løbende at udvikle og målrette vores vejledningstilbud. Senest har vi styrket indsatsen over for unge i sabbatår og tilpasset den kollektive vejledning, så den i højere grad fokuserer på livet efter ungdomsuddannelsen. Det er blandt andet sket på baggrund af de tendenser og behov, som undersøgelsen peger på.

SABBATÅR

af årets afgangselever forventer at holde et eller flere sabbatår.

Andelen af elever, som vælger sabbatår, er stigende. I 2024 forventede 79% at holde sabbatår.

8 % af årets afgangselever ved ikke, hvor mange sabbatår, de forventer at holde.

Sabbatår er mest udbredt blandt eleverne på STX (86%) og mindst på HF (66%).

ANTAL SABBATÅR

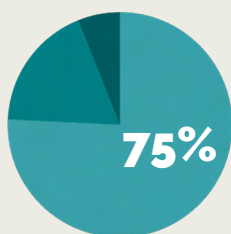
1 ÅR
29%

2 ÅR
50%

3 ÅR+
12%

EFTER SABBATÅR

forventer, at de vil starte på en uddannelse (STX og HTX lidt flere).

36% af dem er usikre på, hvilket uddannelsesområde de vil søge inden for.

DE TRE VIGTIGTSTE FAKTORER VED VALG AF KOMMENDE UDDANNELSE

74%

lægger vægt på et spændende job efter uddannelsen

71%

finder deres faglige interesse for uddannelsen vigtig

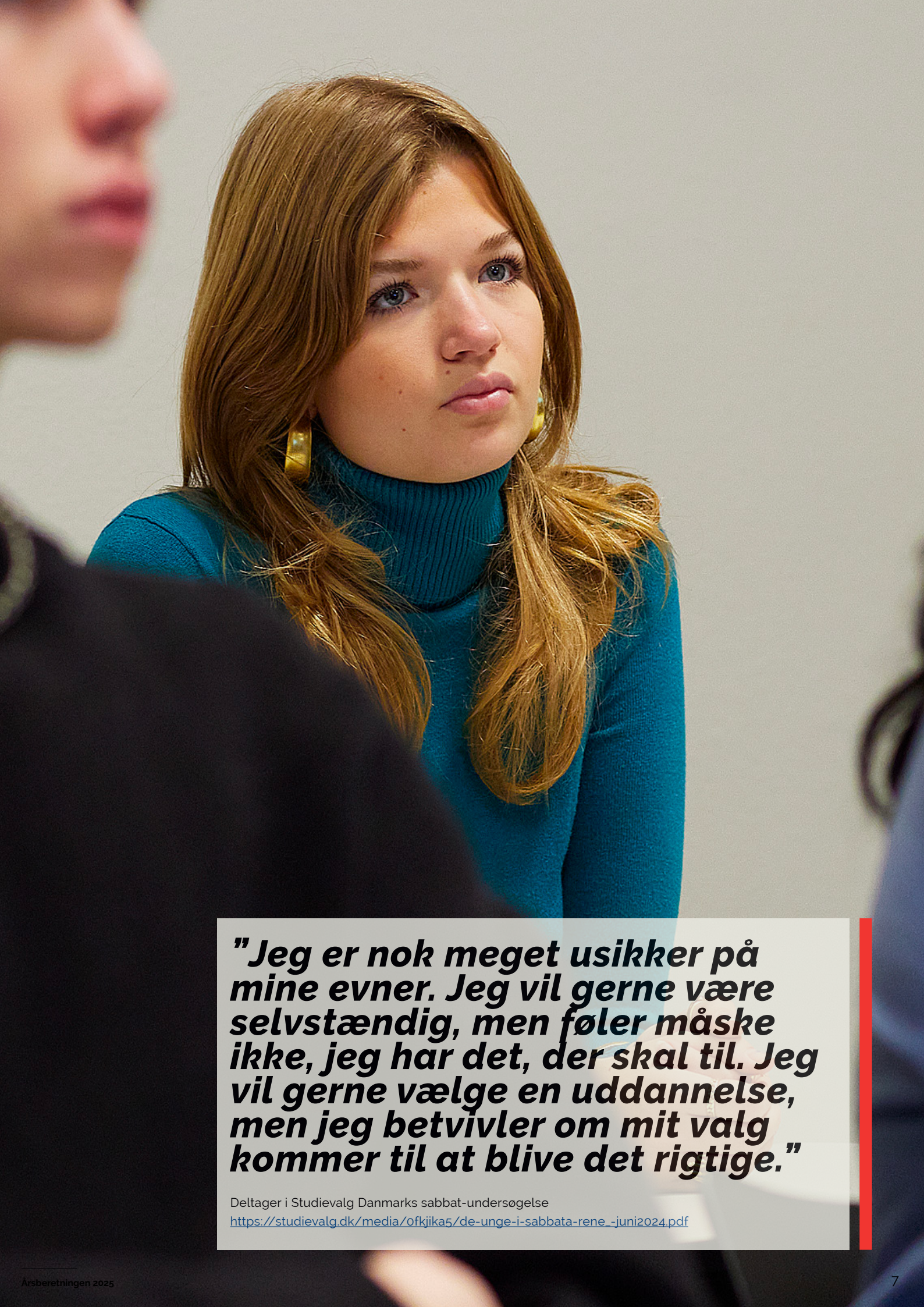

47%

lægger vægt på en høj indkomst efter uddannelse

Læs Studenterundersøgelsen 2025 her:

<https://studievalg.dk/studievalg-danmarks-undersogelser/>

"Jeg er nok meget usikker på mine evner. Jeg vil gerne være selvstændig, men føler måske ikke, jeg har det, der skal til. Jeg vil gerne vælge en uddannelse, men jeg betvivler om mit valg kommer til at blive det rigtige."

Deltager i Studievalg Danmarks sabbat-undersøgelse

https://studievalg.dk/media/ofkjika5/de-unge-i-sabbata-rene_-juni2024.pdf

FÆLLESSKABET GØR FORSKELLEN

Mange unge giver udtryk for usikkerhed, pres, ensomhed, skoletræthed og tvivl om deres fremtid.

Ifølge Studenterundersøgelsen glæder mere end hver fjerde elev sig ikke til at starte på mere uddannelse, og headspace Danmark møder hver dag unge, som kæmper med forventninger, bekymringer og følelsen af ikke at "være nok".

Derfor er projekt "Tvivl og trivsel i gymnasiet" blevet sat i verden. Et samarbejde mellem Studievalg Danmark, headspace Danmark og en række udvalgte gymnasier. Formålet er at arbejde helhedsorienteret med unges trivsel og valg i fællesskab. Vi taler ikke kun undervisning, trivsel og uddannelsesveje, men hele den virkelighed, de unge står i med valg, bekymringer og håb.

Dialog som drivkraft

Projektet skal give unge tro på egne uddannelsesmuligheder og mod på at tage næste skridt, også når tvivlen fylder.

En af de stærke kræfter i projektet er den dialogiske tilgang. I stedet for at fortælle unge, hvad de skal tænke om valg og fremtid, inviterer vi dem til at undersøge, dele og afmystificere det, de går og tumler med.

Når en klasse møder ind, står der ikke blot en vejleder og en rådgiver i døren – der står en ny måde at møde unge på. Et rum, hvor tvivl ikke skal gemmes væk, men er en legitim og vigtig del af samtalen.

Når elever visualiserer deres tvivl, arbejder med realistiske og "i-værste-fald"-scenarier eller undersøger hinandens perspektiver på uddannelsesdilemmaer, sker der noget. De opdager, at omveje er normale, at et valg ikke behøver være perfekt for at være godt – og at de ikke står alene med deres tanker. Det gør dem modigere sammen.

Hvad betyder det for de unge?

I workshoplokalerne ser vi igen og igen, hvordan fællesskabet gør en forskel. Som en elev udtrykte det: *"Denne workshop har rystet klassen meget bedre sammen."*

Flere fortæller, at det føltes befriende at tale åbent om tvivl, noget de ellers sjældent deler, selvom det kan fylde meget.

Når unge får et trygt rum til at sætte ord på tvivl, både med hinanden og med professionelle, bliver tvivlen mindre tung at bære. De bliver klogere på sig selv, hinanden og deres egne muligheder.

"Min tvivl er en hjælp i mange situationer, men den betyder også, at jeg bagefter godt kan føle, at jeg ikke fik truffet den helt rigtige beslutning, fordi jeg alligevel var lidt i tvivl."

I det tilfælde sker det sommetider, at jeg bare følger flokken, i stedet for at træffe mine egne valg."

Workshopdeltagers refleksion over tidligere oplevelser med at være i tvivl

5 HURTIGE OM TVIVL- OG TRIVSELSPROJEKTET

10 GYMNASIER

fordelt over hele landet er
tilknyttet projektet.

100 GYMNASIEKLASSER

vil i løbet af de to år gennemføre
workshops.

ONLINE INDSATSER

til unge på sabbatår og forældre.

2027

Projektet løber frem til
sommeren 2027.

STØTTE

Projektet er realiseret med støtte
fra A.P. Møller-Fonden under
"Hvad kan jeg blive 2.0".

VEJLEDNING IND I HVERDAGEN PÅ EPX

Eleverne på den kommende EPX skal have mere vejledning for at forstå deres muligheder i fremtiden. I efteråret præsenterede Studievalg Danmark anbefalingerne til, hvordan det kan se ud.

Anbefalingerne tager udgangspunkt i eksisterende praksis, forskning, national og international inspiration og mange samtaler med forskere, praktikere og unge fra alle dele af uddannelsesland.

'Vejledning ind i hverdagen' hviler på fem byggesten, der skal styrke overblik, erfaring og handlekraft. Fremtidens vejledning skal give mod til at vælge – uden at lægge unødigt pres.

Samarbejde og fælles plan

En fælles plan skaber sammenhæng mellem undervisning, vejledning og mødet med uddannelse og arbejdsliv. Den samler årets aktiviteter, tager afsæt i elevernes valg og hverdag og peger mod næste overgang. For at lykkes er et tværfagligt samarbejde afgørende. Undervisere, vejledere og andre samarbejdspartnere må arbejde tæt sammen.

Virkeligheden ind i fagene

Når eleverne udforsker og opdager fagenes relevans, øger det deres trivsel og motivation. Det hjælper dem på vej, når de skal vælge næste uddannelse. Gennem praksisnære forløb og med uddannelses- og karrierevejledere som sparringspartner kobles fagene til virkeligheden.

Kollektiv vejledning med klassen

Kollektiv vejledning skaber et fælles rum, hvor eleverne deler tvivl, drømme og opdager, at de ikke står alene. Vejlederne hjælper eleverne med at omsætte erfaringer fra fag og praksis til refleksion og valg. Vejledningen er en fast del af EPX, koblet til elevernes hverdag og aktiviteter, og fremhæver, at uddannelsesvalg og karriere er en proces.

Erfaring med uddannelse og job

Eleverne skal møde virkeligheden – ikke kun høre om den. Det kan være job- og uddannelsespraktik, karrieredage, takeover-forløb, alumnearrangementer eller besøg på uddannelser, hvor elever er "studerende for en dag". Det udvider deres horisont og får dem til at se nye muligheder.

Personlige samtaler

Unge har brug for et rum, hvor fokus er på dem. Den personlige samtale giver ro, refleksion og ejerskab over uddannelsesvalget og hjælper med at finde retning og mod til næste skridt.

Alle elever tilbydes én årlig samtale med en uvildig vejleder, med mulighed for ekstra samtaler ved behov – også i sabbatår.

A close-up portrait of a young man with light brown hair and a mustache, looking directly at the camera. He is wearing a dark blue zip-up jacket. The background is blurred, showing warm indoor lighting.

"Den måde vejledere bedst kan hjælpe elever på, kunne være ved at lave individuelle og obligatoriske møder med alle elever, da det ikke er altid at elever har tid til selv at arrangere eller tage stiling til det."

Interview med ung om ønsker til vejledningen

NÅR UDDANNELSE KRÆVER MERE END MOD

Flere og flere elever på gymnasierne har brug for ekstra støtte. Som alle andre unge, skal de finde deres vej fra gymnasiet og videre til næste uddannelse. Derfor har partierne i forligskredsen bag universitetsreformen besluttet at bevillige ekstra penge til målrettet vejledning til uddannelsessøgende med funktionsnedsættelser og workshops om overgangen til videregående uddannelse. Det er vi i Studievalg Danmark glade for at kaste os over.

Unge med funktionsnedsættelser på gymnasierne

Elever, der modtager specialpædagogisk støtte (SPS), er forskellige og har forskellige behov for vejledning og støtte. Derfor er det vigtigt, at alle unge får viden om, at der er mulighed for støtte på deres næste uddannelse, så alle unge kan træffe et kvalificeret uddannelsesvalg.

For de unge, som har brug for yderligere vejledning om SPS, tilbyder vi en workshop med mere detaljeret information og med plads til at stille spørgsmål i et mindre og mere trygt rum. På udvalgte skoler tilbyder vi også særlige samtaleforløb til elever med SPS-behov.

Typiske overvejelser hos unge, der modtager SPS

Når unge med funktionsnedsættelser kommer til vejledning hos os, er mange af deres spørgsmål præcis ligesom alle andres, men mange af dem har også flere bekymringer og spørgsmål end de fleste. Det kan fx være:

- hvilke hjælpemidler kan jeg få - og hvordan søger jeg dem?
- kan jeg gennemføre uddannelsen på deltid?
- kan mit praktikforløb justeres, når jeg har en diagnose?
- er der uddannelses typer, der passer bedre til mig og min funktionsnedsættelse?
- hvordan får jeg det bedste ud af brobygningstilbud?

Og hvad så i sabbattiden?

Viden om SPS og de unges forskellige behov indgår også i vores vejledning til unge efter afsluttet ungdomsuddannelse. Vi har derfor, med blik for unge med funktionsnedsættelser, udviklet digitale arrangementer og igangsat SoMe-indsatser. På de fleste ungdomsuddannelser tilbyder vi desuden vejledning til tidligere elever på gymnasiet, og det kan for netop nogle i denne gruppe unge være trygt at komme til vejledning i kendte rammer.

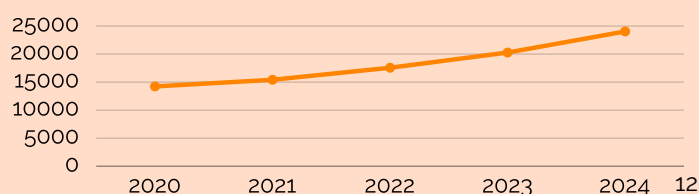
"Jeg er bange for, at jeg ikke er faglig god nok pga. diagnoser og angst. Derfor frygter jeg, at der ikke er samme muligheder eller interesse for mig."

Deltager i Studenterundersøgelsen 2025

Der er sket en stigning i unge, der modtager særlig pædagogisk støtte (SPS), både på ungdoms- og videregående uddannelser. Ifølge Styrelsen for Undervisning og Kvalitet er der sket en stigning i andelen af SPS-modtagere i perioden 2020-2024 fra 8% til 15%.

Det er især antallet af modtagere med læse-skriveanskeligheder, neurologisk betinget funktionsnedsættelser og psykiske funktionsnedsættelser eller udviklingsforstyrrelser, der er stigende.

Antallet af elever på STX, HHX, HTX og HF, som har modtaget SPS fra 2020-2024*

*Få overblikket: Sådan er SPS blevet uddelt siden 2020 fordelt på kategori og uddannelsesområde
<https://uddannelsesmonitor.dk/nyheder/trivsel/article18440485.ece>

INDSIGT OG SAMARBEJDE STYRKER VEJLEDNINGEN

I samarbejde med eksterne partnere indgår vi i flere projekter, der udforsker nye muligheder i vejledningen. Vi har en ambition om at være undersøgende og bidrage til ny viden.

Obligatorisk studiepraktik

Samarbejde mellem Studievalg Nordjylland og 20 nordjyske gymnasier

20 nordjyske gymnasier har taget et markant skridt og sender alle deres afgangselever i enten studie- eller virksomhedspraktik i uge 43. Målet er at sikre mere velovervejede uddannelsesvalg blandt de unge og mindske frafaldet på de videregående uddannelser.

I Studievalg Danmark ved vi af erfaring, at afklaring af uddannelsernes indhold og jobmuligheder giver de unge en mere sikker uddannelsesrejse.

SpaCIIS

Spatialising Career Interventions for Inclusivity and Sustainability

Projektet undersøger, hvordan karrierelæringsaktiviteter og vejledningsindsatser kan støtte unge i lokalsamfund i udkantsområder i forhold til økonomisk og befolkningsmæssig bæredygtighed.

I Danmark er Mors, Sydfyn og Bornholm udvalgt. Studievalg Danmarks vejledere i de områder udvikler og afprøver sammen med projektets forskere særlige karrierelæringsaktiviteter og vejledningsindsatser.

Projektet er funderet på Aarhus Universitet og ledet af Dr. Rosie Alexander.

EduChange

Changing Inequality at Educational Transitions

EduChange er et stort europæisk forskningsprojekt. Projektet har fokus på, hvordan vejledning kan reducere ulighed i uddannelsesvalg. Det gennemføres i Island, Ungarn, Tyskland og Danmark.

Projektet er i Danmark funderet på Aarhus Universitet og ledet af professor David Reimer

Tvivl og trivsel i gymnasiet*

Samarbejde ml. headspace og Studievalg Danmark

Et 3-årigt projekt i samarbejde med headspace Danmark. Projektet har fokus på, hvordan man kan bruge de unges eget fællesskab til at styrke den enkeltes uddannelsestanker og -valg.

Projektet bringer gymnasier, headspace og Studievalg Danmark tæt sammen og sætter spot på de sammenhænge, som er medbestemmende for de unges trivsel, valg af uddannelse og syn på livet.

SNAK UDDANNELSE OG FREMTID MED OS
Læs mere på www.studievalg.dk

Studievalg Danmark